

Naturskyddsföreningen i Nordanstig

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2013

Även år 2013 har varit ett aktivt år med många programarrangemang och annan verksamhet. Vi har bidragit med synpunkter i samhällsplaneringen och slutfört arbetet med förbättring av vandringsleden Kustleden. Samarbetet med andra föreningar har fortsatt. Vår verksamhet har av massmedia uppmärksammats i ett flertal artiklar under året.

1 PROGRAMVERKSAMHETEN

Under 2013 har vi haft 17 aktiviteter i våra program, en del i samarbete med andra föreningar. Med anledning av att vi rustat upp vandringsleden Kustleden har viss prioritering av aktiviteter till den gjorts. Utförligare rapporter från varje arrangemang finns på vår hemsida.

28 februari

I årets **ugglelyssning för skolornas fjärdeklassare** deltog skolorna i Bergsjö, Harmånger och Ilsbo samt Hosiannaskolan i Gnarp. Ca 80 barn och en del föräldrar deltog. Kraftig blåst förstörde dock ugglelyssnandet. Korvgrillning i skogens mörker förgyllde dock kvällen på alla ställena. Ragnar Svensson samordnade arrangemanget med hjälp av "ugglekunniga" m.fl. på respektive ort.

10 mars

Årsmötet i Lönnbergskyrkan i Bergsjö lockade 18 medlemmar. Ragnar Svensson, vår "ständiga sekreterare", avgick ur styrelsen efter bortåt 30 år och avtackades. Efter mötet informerade Sven Norman om arbetet med upprustning av vandringsleden Kustleden och visade bilder från leden.

22 mars

25 personer lockades till årets **månskensvandring med ugglelyssning** på Hålberget i Söderåsen, Bergsjö. Inga ugglor hördes denna gång. Men en bra iordningställd grillplats (tack till Jan Nordlund!) kom väl till pass för den obligatoriska korvgrillningen. Ragnar Svensson ledde gruppen. Vid en utflykt till samma plats tre dagar senare med Lönnbergskyrkans scouter, ledd av Sven Norman, hördes dock en kattuggla här!

april

Orrlek på en myr i Gnarp: Vid Sven Normans orrkoja sågs denna vår mellan åtta och tio tuppar spela.

28 april

Från oss deltog Torsten Hansson, Sven Norman och Inger Åhslund i **Naturskyddsföreningen i Gävleborgs länsstämma** i Gävle med Naturskyddsföreningen i Gävle som värd. Förutom de sedvanliga stämmoförhandlingarna gjordes en uppskattad utflykt till delar av Tröskens rikkärr, ett naturreservat sydost om Gävle.

16 maj

Den traditionella **fågelvandringen i Strömsbruk** lockade ett 25-tal intresserade. Vi följde som vanligt det natursköna området längs Harmångersån mot Ornskärpen. Sammanlagt sågs eller hördes 25 olika fågelarter. Ragnar Svensson och Ove Nygren ledde vandringen.

5 juni

14 personer infann sig till **Naturnatten**, då vi vandrade Kustleden från Vattingen till Hartskår i Vattingsmalarnas naturreservat i Gnarp. Sven Norman inledde med att berätta lite om Vattings historia och visa klangstenen här. Vandringen leddes sedan av Ann-Christin Jäderholm och Inger Åhslund till strandområdet i Hartskår där vi grillade och njöt av tillvaron.

16 juni

Växtvandringen på ”**De vilda blommornas dag**” gick denna gång på sträckan Mellanfjärden–Kvarnmon–Edsmyrvallen. Veronica Jägbrant och Ann-Christin Jäderholm ledde de ca 20 deltagarna. Många arter sågs och undersöktes, bl.a. flera arter av ormbunksväxter.

7 juli

Till vår 22:a årliga **ängsslåtter i Rigberg**, Hassela, kom 12 slåtterentusiaster på en av sommarens varmaste dagar. Vi inledde med att berätta lite om den tidigare gårdens historia varefter liarna och räfsorna svingades. Orkidéerna nattviol, brudsporre och grönkulla fanns på plats liksom kattfot, björk-, klot-, vit- och ögonpyrola m.fl. Områdets karaktärsväxt, fältgentianan, blommor här från augusti och kunde ses vid besök här då. Slåtterdagen avslutades som vanligt med mat och fika på närliggande och natursköna Ersk-Matsgården. Arbetet blev inte helt slutfört denna dag varför vi gjorde ett återbesök 15 aug och slutförde årets slåtter. Ragnar Svensson var ledare för slåttern.

Under hösten gjordes en avverkning av 14 granar för att öppna upp slåtterområdet och gynna floran här.

10 juli

Vi gjorde en givande **orkidétur** till ett rikkärr intill Lunnsjön i Gnarp med 12 deltagare. Ann-Christin Jäderholm ledde gruppen med hjälp av Enar Sahlin, sommarboende i våra trakter och mycket kunnig på orkidéer. Ett halvdussin orkidéarter och många andra intressanta växter sågs i kärret. Efter besöket här fortsatte turen till Vettbergets topp där Bertil Sundin berättade om fornborgen där, bergets tidigare vårdkase och fotsulehällristningen i bergets grotta. Även den rika förekomsten av bergglim beundrades.

14 juli

Vi medverkade i **Trolska Skogens aktiviteter** i Mellanfjärden där vi dukade upp bord med mossor och lavar liksom vår uppstoppade berguv, visade växter och informerade om natur i övrigt. Ann-Christin Jäderholm, Sven Norman och Niclas Vallin tog hand om alla nyfikna barn och föräldrar och orienterade dem om naturens under. Över 300 personer besökte Trolska skogen den här dagen.

21 juli

Vi medverkade i en **vallträff med slåtter** kring den fäbodstuga och fähus på Frästavallen, som tillhör Ungdomsfonden i Gnarp. Sven Norman berättade lite om vallens historia och om en del växter och natur på vallen. Gnarps Ridklubb stod för fika och kolbulleförsäljning. Bengt Synneback underhöll med några dragspelslåtar. Ett evenemang med runt 40 deltagare.

4 augusti

Över 60 personer kom till Hårte hamn för **invigningen av den nyupprustade vandringsleden Kustleden**. Sven Norman höll invigningstal, kommunalrådet Monica Olsson och Torsten Hansson från oss klippte band där leden kommer fram här. Även Inger Åhslund deltog i invigningsarbetet. Vi fick mycket beröm för vårt arbete med leden och de nya foldrarna med ledbeskrivning och kartor delades ut. Bengt Synneback spelade några låtar på sitt dragspel. Vi riktar ett stort tack till Hårte hamnförening, som ordnade förnämligt fika och korvgrillning till alla deltagare.

8 september

Johan-Dagen förlades i år till Trolska skogen i Mellanfjärden. Uppskattningsvis 100-talet personer, flertalet barn, kom och bjöds på naturstig, pyssel, kolbullar, korvgrillning och akvarellmålning m.m. Dessutom hade vi tillgång till Trolska skogens attraktioner med drake, tomtarhus, älvornas sång och fågelholkar med fågelljud m.m. Tack till Trolska skogen för generöst samarbete! Tack även till Lönnbergskyrkans scouter, som hjälpte oss!

15 september

Den numera traditionella **svampdagen** i samarbete med Ersk-Matsgården i Hassela lockade ett 50-tal besökare. Vår svampciceron Maj Johansson hade lyckats få ihop ett bra svampbord och berättade kunnigt om olika svampars mer eller mindre lämplighet som föda. Ersk-Matsgårdens Boerje Bohlin svarade för fika och som vanligt en delikat svampsoppa. Bengt Synneback underhöll med några dragspelslåtar.

29 september

18 personer kom till **Kustledsvandringen i Bredstrandsområdet** norr om Hårte. Här går leden i dubbla slingor som möjliggör rundvandring, vilket utnyttjades. Strandområdet här är mycket naturskönt. På vissa ställen finns det gott om havtorn, som nu kunde studeras även om det var långt gånget på säsongen.

7 november

På temat "**Från Galtström till Sågtäkten**" guidade Sven Norman oss i ord och bild längs hela den nyupprustade vandringsleden Kustleden. Leden löper längs kusten norrifrån räknat Galtström–Oxsand–Ragvaldsnäs–Fågelharn–Bäcksand–Moningssand–Dyråsand–Norrjärden–Vattingen–Sörfjärden–Hårte–Mellanfjärden–Lönnångersfjärden–Stocka–Strömsbruk–Sågtäkten. Sven berättade och visade bilder från olika platser längs hela sträckan. Ca 35 personer kom till Harmångers bibliotek denna kväll.

2 FÖRENINGsutveckling/utbildning/fortbildning

Arbetet med att vara en synlig och känd förening har fortsatt på ungefär samma sätt som de senaste åren.

- Vid **programaktiviteter har vi informerat** om verksamheten, delat ut broschyrer och programblad m.m. och vår hemsida har hållits aktuell och genomgått en förändring/förnyelse och utökning av vår hemsidesansvarige Bosse Lundberg, som våren 2013 efterträdde Stefan Haglund som hemsidesredaktör.
- Våra **programblad** har – förutom att de skickats till medlemmarna – även lagts ut i kommunens bibliotek och i lokaler för turistinformation med flera ställen och dessutom skickats ut till bl.a. media och grannkretsar.
- **Informationsblad, verksamhetsberättelse och annan information** har utsänts till medlemmarna två gånger under året. Till medlemmar med e-post har vi också skickat ut påminnelser om våra programarrangemang ca en vecka före varje arrangemang.
- **Nya medlemmar** har löpande under året fått **välkomstbrev** med programblad och annan information.
- Stefan Haglund och Inger Åhslund deltog i mars i det årliga **Vargsymposiet i Vålådalen**, arrangerat av Taiga Foto & Natur i samarbete med en rad andra intressenter. Symposiet är ett forum om alla våra stora rovdjur och människors relationer till dem. En rad forskare och sakkunniga medverkar med föreläsningar, fakta och utställningar m.m. som belyser rovdjursfrågorna från alla synvinklar.
- Bosse Lundberg och Eva Yggström Lundberg deltog 25 augusti i en **upptaktsträff för Miljövänliga veckan**. Den hölls i Kungsgården och årets tema var "Ekologisk mat".
- En **genomgång av styrelsens arbetsuppgifter** i syfte att få en jämnare arbetsfördelning slutfördes i början av året.
- Ann-Christin Jäderholm deltog i maj i en kurs/information med Arkiv Gävleborg om bl.a. **arkivering av föreningens handlingar**.
- Stefan Haglund och Sven Norman medverkade i mars som prisutdelare vid Bergsjö skolas **fågelholkstävling** och informerade då eleverna om vår verksamhet
- Vi medverkade i juni vid Hantverksdagen i Norrfjärden, Gnarp med information om vår verksamhet och delade ut vår nya folder om vandringsleden Kustleden samt vår broschyr "Sevärdheter i Nordanstigs natur".

3 NATUR OCH MILJÖ

- I januari lämnade vi till Skogsstyrelsen i Gävleborg ett yttrande om "**Skogar med höga sociala värden i Nordanstigs kommun**".
- I februari lämnade vi till Energimyndigheten i Eskilstuna synpunkter på "**Förslag till riksintresseområden för vindbruk**" för de delar som berör Nordanstigs kommun
- I april lämnade vi synpunkter till Länsstyrelsen på "**Förslag till beslut om utvidgade strandskyddsområden i Nordanstigs kustområde**".
- I maj yttrade vi oss till Nordanstigs kommun angående samråd om "**Detaljplan för Klasudden**" i Sörfjärden, Gnarp.
- I maj lämnade vi till Nordanstigs kommun synpunkter på samrådshandling om "**Fördjupad översiktsplan för Ostkustbanan**".
- I augusti lämnade vi till Nordanstigs kommun synpunkter på samrådshandling om "**Slamavvattningsanläggning på fastigheten Gingsta 1:3**" i Gnarp.
- I oktober lämnade vi till Nordanstigs kommun synpunkter med anledning av en remiss de fått från Länsstyrelsen om "**Översyn av riksintresse för friluftsliv**".
- I oktober lämnade vi synpunkter till Nordanstigs kommun på förslag till **detaljplan för Klasudden** i Sörfjärden, Gnarp.
- I november lämnade vi till Nordanstigs kommun synpunkter på "**Fiskevårdsplan för Nordanstigs kommun 2014**".
- I december lämnade vi till Mätteknik AB i Östersund synpunkter på "**Planerad ny bergtäkt på fastigheten Husta 1:15**" i Gnarp.
- I det kommunala projektet "**Fornlämningar i Nordanstig**" har vi medverkat i träffar i olika kommunal delar där vi bidragit med kunskaper till projektet.
- På uppdrag av Nordanstigs kommun har vi gjort **naturvärdesbedömningar för LIS-områdena** "Södra Sörfjärden–Varsand" i Gnarp och "Morängsviken" i Stocka. Vi har även gjort en komplettering till tidigare gjord naturvärdesbedömning för Klasudden i Sörfjärden, Gnarp.
- Arbetet med **upprustning av Kustleden** har slutförts under året. Hela leden – från Galtström i norr till Sågtäkten i söder – har fått förbättrad märkning och skyltning. Siktröjning har skett på många sträckor och nya broar/spänger har gjorts på elva ställen. Dessutom har vi förändrat/kompletterat ledsträckningen på en del platser för att öka ledens attraktionskraft. Vidare har vi gjort en folder med beskrivning av platser längs leden samt karta över ledens sträckning. Foldern finns även utlagd på vår hemsida. Det är ett mycket omfattande arbete som gjorts. Ett 25-tal medlemmar har medverkat i arbetet. Projektet har pågått från 1 juli 2011 till 31 december 2013.
- Sven Norman deltog i mars i ett möte på temat "**Omställning Gävleborg**" på kommunkontoret. Det efterföljdes av ett offentligt möte (i Gnarp) på samma tema där ett antal av våra medlemmar deltog.
- Sven Norman deltog i maj i ett informationsmöte med projektet "**Samverkan besöksnäring i Nordanstigs kommun**". Han blev senare också intervjuad av projektledaren om vad vi kan bidra med (tillsammans med andra aktörer).
- En supporter till oss har tillhandahållit oss **200 fågelholkar**, som han snickrat ihop. Vi kommer att använda en del för föreningens eget bruk medan resterande ska säljas till våra medlemmar.
- **Våra broschyrer** "Sevärdheter i Nordanstigs natur" och "Kustleden, vandringsled längs Nordanstigskusten" har tillhandahållits vid våra programarrangemang, på våra bibliotek, turistbyrå och en del besöksanläggningar samt på vår hemsida.

4 MILJÖPRIS 2013

Vårt årliga miljöpris utdelades 3 december, nu för fjortonde året. Priset gick till **Trolska skogen i Mellanfjärden** med följande motivering:

Trolska Skogens verksamhet inriktar sig primärt till barn. Många tusentals barn, deras föräldrar och andra besöker årligen Trolska Skogen. De får då uppleva en anläggning vars tillkomst och drift präglas av föredömligt stor hänsyn till naturen och miljön. Dessutom lägger Trolska Skogen i sin verksamhet stor vikt vid information och kunskapsspridning om natur och miljö.

5 MEDLEMSUTVECKLING

2013-12-31 var vi 309 medlemmar, sex medlemmar färre jämfört med 2012. Vi håller således ställningarna. 3,3 % av innevånarna i Nordanstig är medlemmar vilket är den högsta andelen bland kommunerna i vårt län.

6 STYRELSEN

Under året har sju ordinarie protokollförda styrelsemöten hållits. Dessutom har separata möten hållits för planeringen av Johan-Dagen och en genomgång av arbetsfördelningen inom styrelsen. Styrelsen har bestått av Sven Norman (ordförande), Stefan Haglund (vice ordf), Ann-Christin Jäderholm (sekreterare), Niclas Vallin (kassör), Annelie Persson-Bäck, Inger Åhslund, Ove Wallberg och Torsten Hansson. Bernt Larsson och Erling Selling har varit aktiva suppleanter.

Sven Norman har även ingått i Länsförbundets styrelse (som dess kassör).

Ann-Christin Jäderholm har ingått som styrelseledamot i Gävleborgs Botaniska Sällskap med bl.a. en roll som floraväktare för hotade arter i Hälsingland.

7 AVSLUTNINGSD

Vi kan än en gång se tillbaka på ett mycket aktivt år. Vi har haft en omfattande och utåtriktad verksamhet och tror oss ha spridit en hel del kunskap och information både om föreningens verksamhet och om natur och miljö. Vi anser oss vara en tillgång för det viktiga naturskydds- och miljöarbetet i vår kommun. Men **vi behöver fler medlemmar, gärna ungdomar och fler aktiva!** Hör av er och kom med förslag och idéer!

Styrelsen

NATURSKYDDSFÖRENINGEN/NATURSKYDDSFÖRENINGEN I NORDANSTIG

Medlemsavgifter

295 kr/år (365 kr/familj) inkl fem nummer av Sveriges Natur, medlemsinformation och programblad och annan information från Naturskyddsföreningen i Nordanstig

PlusGiro 90 19 09 – 2
Bankgiro 165-5380

**BLI MEDLEM ! HJÄLP OSS ATT BLI FLER
FÖR NATURENS OCH MILJÖNS SKULL!**